Monitor Brede Welvaart

& de Sustainable Development Goals

2026

Brede welvaart betreft de kwaliteit van leven hier en nu, en de mate waarin deze ten koste gaat van de brede welvaart van latere generaties of van die van mensen elders in de wereld.

Brede welvaart heeft drie dimensies: ‘hier en nu’, ‘later’ en ‘elders’.

De brede welvaart **‘hier en nu’** gaat over de mensen die op dit moment in Nederland leven. Dit betreft de kwaliteit van leven van mensen en de kwaliteit van de omgeving waarin zij leven.

Iedereen die in Nederland woont heeft in principe dezelfde vrijheden om een leven te leiden dat waardevol is, ongeacht geslacht, leeftijd, religie, herkomst of andere kenmerken. In de praktijk zijn de kansen niet voor iedereen gelijk en maakt niet iedereen dezelfde keuzes. Daarom is de brede welvaart van bevolkingsgroepen en regio’s verschillend en wordt ook de verdeling van brede welvaart ‘hier en nu’ gemeten.

De brede welvaart **‘later’** gaat over mensen die over één of enkele decennia in Nederland zullen leven en die, om een zelfde niveau van brede welvaart te kunnen bereiken, hulpbronnen nodig zullen hebben die de huidige generatie nu gebruikt.

Het wordt moeilijk voor volgende generaties om een zelfde niveau van brede welvaart ‘hier en nu’ te bereiken wanneer het onderling vertrouwen verwatert en de sociale, maatschappelijke en politieke participatie van grote groepen vermindert, wanneer technologie veroudert en infrastructuur wordt verwaarloosd, wanneer het milieu wordt vervuild en de natuur onleefbaar wordt voor mens en dier, of wanneer onderwijs niet voor iedereen toegankelijk is en noodzakelijke vaardigheden niet worden onderwezen. Brede welvaart ‘later’ gaat dan ook over de duurzaamheid van onze brede welvaart.

De brede welvaart **‘elders’** gaat over mensen in andere landen die nu of in de toekomst de positieve en negatieve gevolgen van onze keuzes voelen.

In deze brochure wordt samengevat hoe Nederland er voor staat op het gebied van brede welvaart.

Brede welvaart ‘hier en nu’

Brede welvaart 'hier en nu' gaat over de kwaliteit van leven en van de leefomgeving van de mensen die op dit moment in Nederland wonen.

De meeste Nederlanders zijn welvarend en tevreden

De meeste Nederlanders zijn tevreden met zowel hun leven als geheel, als met aspecten van hun leven, zoals hun woning, werk en sociaal leven. In 2025 was bijna 85 procent van de Nederlanders tevreden. Nederland had in 2023 het hoogste niveau van tevredenheid met het leven in de EU. Niet iedereen is even tevreden met het leven. Zo zijn jongere mensen (18 tot 35 jaar), mensen zonder startkwalificatie en mensen geboren buiten Nederland minder vaak tevreden. Aan de andere kant zijn juist 65-plussers, hbo'ers en universitair geschoolden en mensen die net als hun ouders zelf in Nederland zijn geboren vaker dan gemiddeld tevreden met het leven. De hoge tevredenheid neemt niet weg dat meer dan twee miljoen mensen het leven een 6 of lager gaven. Ook heeft minder dan de helft van de bevolking het gevoel in hoge mate regie te hebben over het eigen leven.

De materiële welvaart is hoog en neemt toe. De inkomens van huishoudens en consumptie per inwoner stijgen en horen bij de hoogste in de EU. Inkomens zijn niet gelijk verdeeld maar volgen een vast patroon gekoppeld aan leeftijd. Jongeren tot 25 jaar en ouderen vanaf 75 jaar hebben een lager inkomen. Ook hebben huishoudens met een hoofdkostwinner zonder startkwalificatie of geboren in het buitenland een lager inkomen. De armoede is relatief laag en neemt af. Toch maakten in 2025 wel meer mensen zich zorgen over hun financiële toekomst dan in 2024.

Meer stress, zelfde beloning voor werk

Veel Nederlanders werken en de gewerkte uren per persoon nemen geleidelijk toe. Hoewel er minder vacatures zijn, nemen de mogelijkheden om te werken toe: de (langdurige) werkloosheid is laag en dalend, het onbenut arbeidspotentieel neemt af en de nettoarbeidsparticipatie stijgt. Ook de arbeidsproductiviteit neemt toe. Dit gaat gepaard met een hoge materiële welvaart maar ook met toenemende psychische vermoeidheid door werk. Tegelijkertijd gaat de omzet van bedrijven naar verhouding minder naar loon en meer naar winst. Het uurloon van werknemers was gecorrigeerd voor inflatie in 2024 ongeveer even hoog als in 2009.

Daling van sociale contacten, vrijwilligerswerk en informele hulp

Deelname aan de samenleving door het onderhouden van sociale contacten, vrijwilligerswerk en informele hulp is in 2025 afgenomen. Het aandeel mensen (van 15 jaar of ouder) dat zich in de afgelopen 12 maanden tenminste één keer als vrijwilliger heeft ingezet is gedaald tot 47 procent. Deze daling is niet gelijk verdeeld over verschillende groepen binnen Nederland. De daling vond vooral plaats bij mensen tussen de 15 en de 35 jaar en mensen met een Nederlandse herkomst of migranten van elders uit Europa. Na een stijgende trend tot 2024 verleent 34,1 procent van de mensen in de vrije tijd onbetaald (informele) hulp aan anderen.

Het blijft lastig om een betaalbare woning te vinden

De krapte op de woningmarkt maakt het vinden van een betaalbare woning moeilijk. Voor 2025 werd het tekort aan woningen geraamd op bijna 400 duizend woningen. Het kopen of huren van een woning wordt steeds duurder en een groeiend percentage van de jongvolwassenen woont nog thuis. Voor mensen die al een woning hebben, wordt wonen beter betaalbaar. Huishoudens geven een steeds kleiner deel van hun inkomen uit aan woonlasten. De doorsnee woonquote bedroeg in 2024 ongeveer 20 procent van het besteedbaar inkomen. Dit is hoog vergeleken met andere EU-landen.

Brede-welvaarttrends en SDG's ‘hier en nu’ in beeld

Onderstaande cirkel visualiseert de trendmatige ontwikkeling en de meest recente verandering van alle indiciatoren die bij elkaar het beeld vormen in de dimensie ‘hier en nu’, gegroepeerd in acht thema's. Daaronder wordt van dezelfde indicatoren aangegeven hoe Nederland het doet in vergelijking met de andere EU-landen.

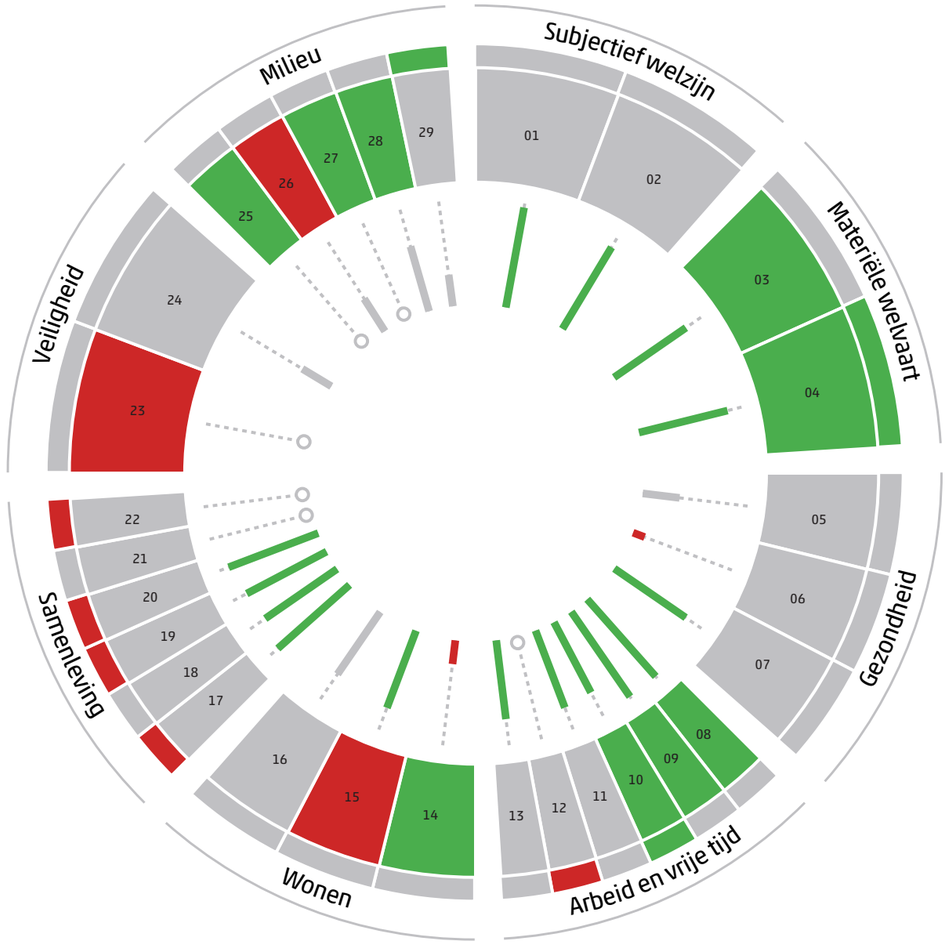

Legenda

Langjarige trend (8 jaar)

Mutatie (laatste jaar)

- Stijging Brede Welvaart
- Geen verandering
- Daling Brede Welvaart
- Onvoldoende data(kwaliteit)

De balken geven de positie aan van Nederland in de Europese Unie per indicator.

- Bovenin EU-ranglijst
- Middenpositie
- Onderin EU-ranglijst
- ○ Geen data

Subjectief welzijn
01 Tevredenheid met het leven
02 Ervaren regie over het eigen leven

Materiële welvaart
03 Mediaan besteedbaar inkomen
04 Individuele consumptie

Gezondheid
05 Gezonde levensverwachting mannen
06 Gezonde levensverwachting vrouwen
07 Overgewicht bij volwassenen

Arbeid en vrije tijd
08 Langdurige werkloosheid
09 Nettoarbeidsparticipatie
10 Behaald onderwijsniveau: hbo, wo
11 Tevredenheid met vrije tijd
12 Tijdverlies door files en vertraging
13 Tevredenheid met werk (werkenden)

Wonen
14 Mediane woonquote (huur en koop)
15 Thuiswonende jongvolwassenen (25-29 jaar)
16 Tevredenheid met woning

Samenleving
17 Contact met familie, vrienden of buren
18 Inspraak en verantwoordingsplicht
19 Vertrouwen in instituties
20 Vertrouwen in andere mensen
21 Ontwikkeling normen en waarden
22 Vrijwilligerswerk

Veiligheid
23 Vaak onveilig voelen in de buurt
24 Slachtofferschap van traditionele criminaliteit

Milieu
25 Beheerde landnatuur in Natuurnetwerk Nederland
26 Kwaliteit van zwemwater binnenwateren
27 Stikstofdepositie en landnatuur
28 Stedelijke blootstelling aan fijnstof ($PM_{2,5}$)
29 Milieuproblemen

Nederlanders zijn tevreden met hun woonomgeving en woning. Wat opvalt is dat een relatief kleine maar groeiende groep mensen zich vaak onveilig voelde in de eigen buurt. Na jarenlange daling van misdaadcijfers is de veiligheid de afgelopen jaren stabiel gebleven. Wel neemt het percentage huishoudens dat geluidsoverlast ervaart niet langer toe.

Brede welvaart 'later'

Brede welvaart 'later' gaat over de beschikbare hulpbronnen voor volgende generaties om een zelfde niveau van welvaart te kunnen bereiken als de huidige generatie.

De Nederlandse (kennis)economie is stabiel

De investeringen om het economisch kapitaal op peil te houden blijven min of meer gelijk, als percentage van het bbp. Investeringen in nieuwe kapitaalgoederen, kennis en technologische innovaties zijn nodig om het verdienvermogen van de Nederlandse economie sterk te houden. Uitgaven aan materiële vaste activa stagneren en investeringen in ICT nemen af. Het aandeel van private R&D-uitgaven in het bbp stijgt, terwijl het aandeel van publieke R&D-uitgaven stabiel blijft. Het aandeel eigen vermogen in het totale vermogen van niet-financiële bedrijven neemt toe. De fysieke kapitaalgoederenvoorraad en de kenniskapitaalgoederenvoorraad per gewerkt uur zijn stabiel. Wel is Nederland een van de weinige landen waar de kenniskapitaalgoederenvoorraad niet stijgt.

Het aantal wetenschappelijke publicaties waar Nederlandse onderzoekers aan bijdragen is in de afgelopen jaren wisselender geworden. Het aantal octrooien per miljoen inwoners is teruggelopen van rond de 270 aan het begin van de eeuw naar 234 in 2025. De trendmatige ontwikkeling is wel stabiel. Nederland hoort wat betreft wetenschappelijke publicaties en octrooien bij de koplopers in de EU-27.

Het opleidingsniveau van de bevolking stijgt en het aandeel van mensen zonder startkwalificatie daalt. Nog altijd heeft ongeveer een kwart van de bevolking geen startkwalificatie. Het percentage van de volwassen bevolking dat een opleiding of cursus volgt ('leven lang ontwikkelen') is hoog binnen de EU. Brede welvaart is niet gelijk verdeeld over de bevolkingsgroepen. Nederlanders met een hbo of universitaire opleiding hebben op veel maatschappelijke terreinen een hogere brede welvaart.

De druk op het natuurlijk kapitaal blijft onverminderd hoog

In 2023 had Nederland met afstand het hoogste stikstofoverschot van de 18 landen waarvoor cijfers beschikbaar zijn. In dat jaar had nog altijd bijna 70 procent van de landnatuur last van te veel stikstof. De hoeveelheid groen-blauwe ruimte per inwoner neemt geleidelijk af en de kwaliteit van het oppervlaktewater is laag. De biodiversiteit op het land wordt minder. De biodiversiteit in zoetwater en moeras neemt juist toe.

In de laatste jaren lijkt de verduurzaming van de economie te stagneren. De investeringen als aandeel van het bbp in hernieuwbare energie en energie-efficiëntie zijn sinds het begin van de meting in 2018 niet zo laag geweest. De groei van het economisch belang van de milieusector is gestopt. In 2025 is er voor het eerst in lange tijd een toename van broeikasgasemissies. Het totale energieverbruik per inwoner is hoger dan in de meeste EU-landen. In sommige opzichten wordt de druk op het natuurlijk kapitaal lichter. Het gebruik van elektrische auto's groeit snel en het aandeel hernieuwbare energie in het totale verbruik ook. De luchtkwaliteit verbetert en de onttrekking van grondwater en van zoet oppervlaktewater neemt af.

Brede-welvaarttrends en SDG's 'later' in beeld

Onderstaande cirkel visualiseert de trendmatige ontwikkeling en de meest recente verandering van alle indicatoren die bij elkaar het beeld vormen in de dimensie 'later', gegroepeerd in vier thema's. Daaronder wordt van dezelfde indicatoren aangegeven hoe Nederland het doet in vergelijking met de andere EU-landen.

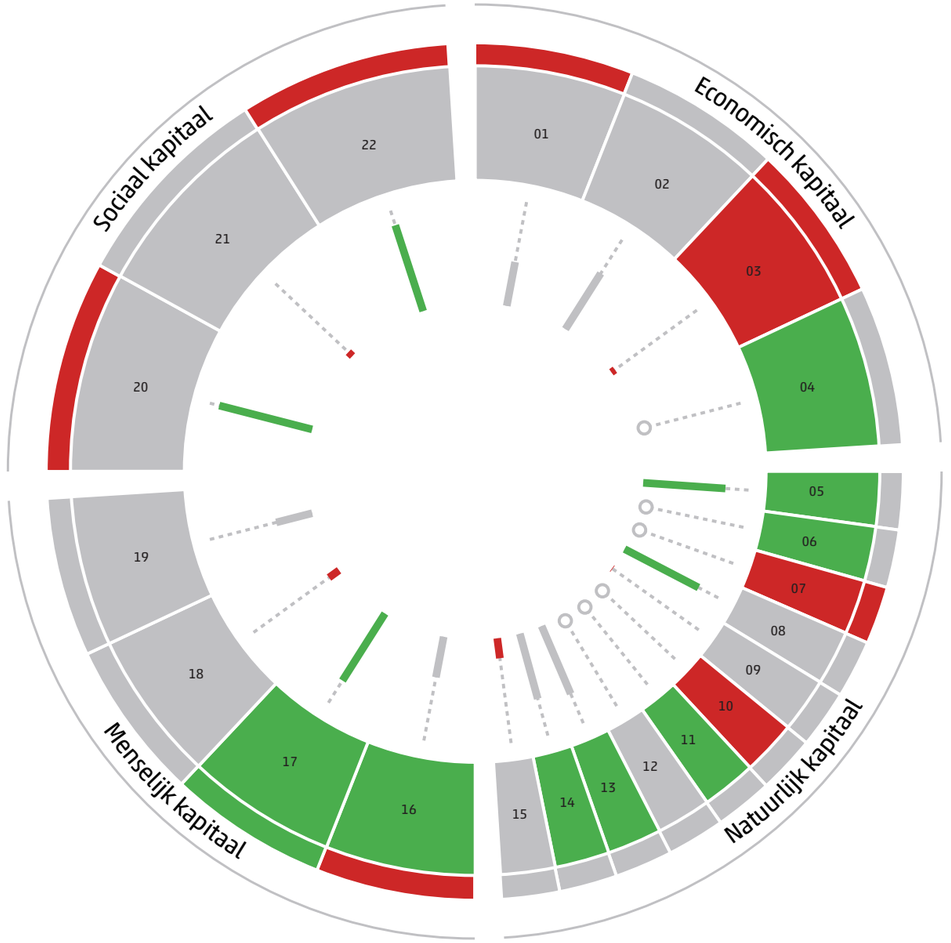

Legenda

Langjarige trend (8 jaar)
Mutatie (laatste jaar)

- Stijging Brede Welvaart
- Geen verandering
- Daling Brede Welvaart
- Onvoldoende data(kwaliteit)

De balken geven de positie aan van Nederland in de Europese Unie per indicator.

- Bovenin EU-ranglijst
- Middenpositie
- Onderin EU-ranglijst
- ○ Geen data

Economisch kapitaal
01 Fysieke kapitaalgoederenvoorraad
02 Kenniskapitaalgoederenvoorraad
03 Gemiddelde schuld per huishouden
04 Mediaan vermogen van huishoudens

Natuurlijk kapitaal
05 Opgesteld vermogen hernieuwbare elektriciteit
06 Beheerde landnatuur in Natuurnetwerk Nederland
07 Groen-blauwe ruimte, exclusief reguliere landbouw
08 Fosforoverschot
09 Stikstofoverschot
10 Fauna van het land
11 Fauna van zoetwater en moeras
12 Oppervlaktewater van voldoende chemische kwaliteit
13 Onttrekking grondwater
14 Stedelijke blootstelling aan fijnstof ($PM_{2,5}$)
15 Cumulatieve CO_2-emissies

Menselijk kapitaal
16 Gewerkte uren
17 Behaald onderwijsniveau: hbo, wo
18 Gezonde levensverwachting vrouwen
19 Gezonde levensverwachting mannen

Sociaal kapitaal
20 Vertrouwen in andere mensen
21 Discriminatiegevoelens
22 Vertrouwen in instituties

Een minder hechte en daardoor minder duurzame samenleving

De Nederlandse samenleving is in 2025 minder hecht geworden, vooral door een daling in het vertrouwen. Dit maakt de samenleving minder duurzaam. Onderling vertrouwen is nodig voor een functionerende samenleving, zowel voor het welzijn van de huidige generatie als voor toekomstige generaties. De stijgende trend van het vertrouwen in andere mensen is gestopt en in 2025 is het zelfs gedaald. Deze daling vond vooral plaats bij mensen van 25 tot 55 jaar, mensen met een havo, vwo of mbo-2-4 diploma en migranten. Naast vertrouwen in anderen is ook het vertrouwen in instituties in 2025 afgenomen. Hier zit de daling vooral bij mannen, mensen van 35 tot 45 jaar en mensen van wie de ouders buiten Europa zijn geboren.

Druk op kritieke systemen

Druk op de publieke voorzieningen die vanuit belastinggeld worden betaald, zet de brede welvaart 'later' verder onder spanning. Door veranderingen in de pensioenwet, die eerder opbouwen mogelijk maakt, neemt de druk op het pensioenstelsel niet verder toe, hoewel nog steeds een deel van de bevolking geen goede pensioenvoorziening heeft. Het mediane vermogen van huishoudens maar ook de gemiddelde schuld, waaronder hypotheekschulden, nemen toe. In 2025 nam ook de overheidsschuld weer toe, hoewel die op de middellange termijn nog daalt.

Ook andere kritieke systemen staan onder druk. Nederland is sterk afhankelijk van de invoer van energie. In 2025 kwam 72,9 procent van het energieverbruik uit de invoer van energie uit andere landen. In 2025 was de vulgraad van de Nederlandse gasopslagen relatief laag. Nederlandse banken zijn minder goed bestand tegen een langdurige periode van lage groei, hoge rentetarieven of hoge inflatie dan banken in andere EU-landen.

Brede welvaart 'elders'

De keuzes van Nederlanders om hun leven vorm te geven hebben gevolgen voor mensen in de rest van de wereld. Deze gevolgen kunnen positief zijn omdat ze bijvoorbeeld banen en inkomens stimuleren in het buitenland, maar ze kunnen ook negatief zijn doordat ze bijvoorbeeld de druk op hulpbronnen en het milieu in andere landen verhogen.

De handelseffecten van goederen naar Nederland vinden vooral in rijke landen plaats

Er wordt voor meer geld aan goederen ingevoerd uit lage-inkomenslanden naar Nederland, maar het overgrote deel komt nog steeds uit hoge- en hogemiddeninkomenslanden. Hier komen dus ook de meeste effecten op banen en inkomens terecht. Nederland heeft de OESO-norm voor ontwikkelingshulp niet gehaald in 2024.

Druk op de leefomgeving in het buitenland door Nederlandse consumptie

Een deel van de invoer bestaat uit grondstoffen. Het winnen van deze grondstoffen gaat vaak gepaard met druk op de leefomgeving in de landen van herkomst. Nederland importeert per inwoner meer grondstoffen dan de meeste Europese landen.

Er wordt steeds minder land gebruikt om de consumptie van burgers en overheid in Nederland mogelijk te maken. Ondanks de structurele afname was er in 2023 meer dan driemaal de landoppervlakte van Nederland nodig. In 2023 nam ook de benodigde hoeveelheid grondstoffen af. Vergeleken met andere landen in de EU zijn er voor Nederlandse consumptie weinig land en grondstoffen in het buitenland nodig. Deze vergelijking laat waarschijnlijk een te positief beeld zien, omdat EU-landen hoge-inkomenslanden zijn met een hogere voetafdruk op milieu en klimaat dan veel andere landen in de wereld.

Brede-welvaarttrends en SDG's 'elders' in beeld

Onderstaande cirkel visualiseert de trendmatige ontwikkeling en de meest recente verandering van alle indicatoren die bij elkaar het beeld vormen in de dimensie 'elders', gegroepeerd in twee thema's. Daaronder wordt van dezelfde indicatoren aangegeven hoe Nederland het doet in vergelijking met de andere EU-landen.

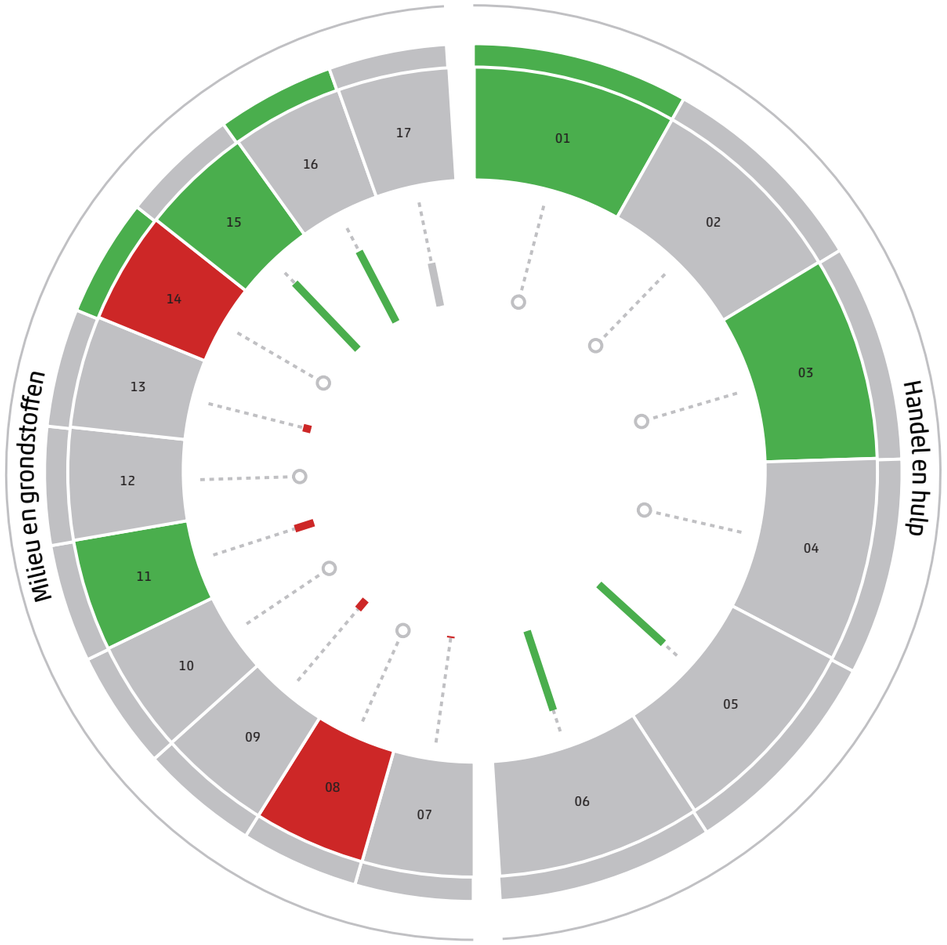

Legenda

Langjarige trend (8 jaar)
Mutatie (laatste jaar)

Stijging Brede Welvaart
Geen verandering
Daling Brede Welvaart
Onvoldoende data(kwaliteit)

De balken geven de positie aan van Nederland in de Europese Unie per indicator.

Bovenin EU-ranglijst
Middenpositie
Onderin EU-ranglijst
Geen data

Handel en hulp
01 Invoer van goederen uit lageinkomenslanden
02 Invoer van goederen uit lagemiddeninkomenslanden
03 Invoer van goederen uit hogemiddeninkomenslanden
04 Invoer van goederen uit hogeinkomenslanden
05 Ontwikkelingshulp
06 Overdrachten

Milieu en grondstoffen
07 Invoer fossiele energiedragers
08 Invoer fossiele energiedragers uit LDC's
09 Invoer metalen
10 Invoer metalen uit LDC's
11 Invoer niet-metaal mineralen
12 Invoer niet-metaal mineralen uit LDC's
13 Invoer biomassa
14 Invoer biomassa uit LDC's
15 Landvoetafdruk
16 Grondstofvoetafdruk
17 Broeikasgasvoetafdruk

Verdeling van brede welvaart in het meest recente jaar

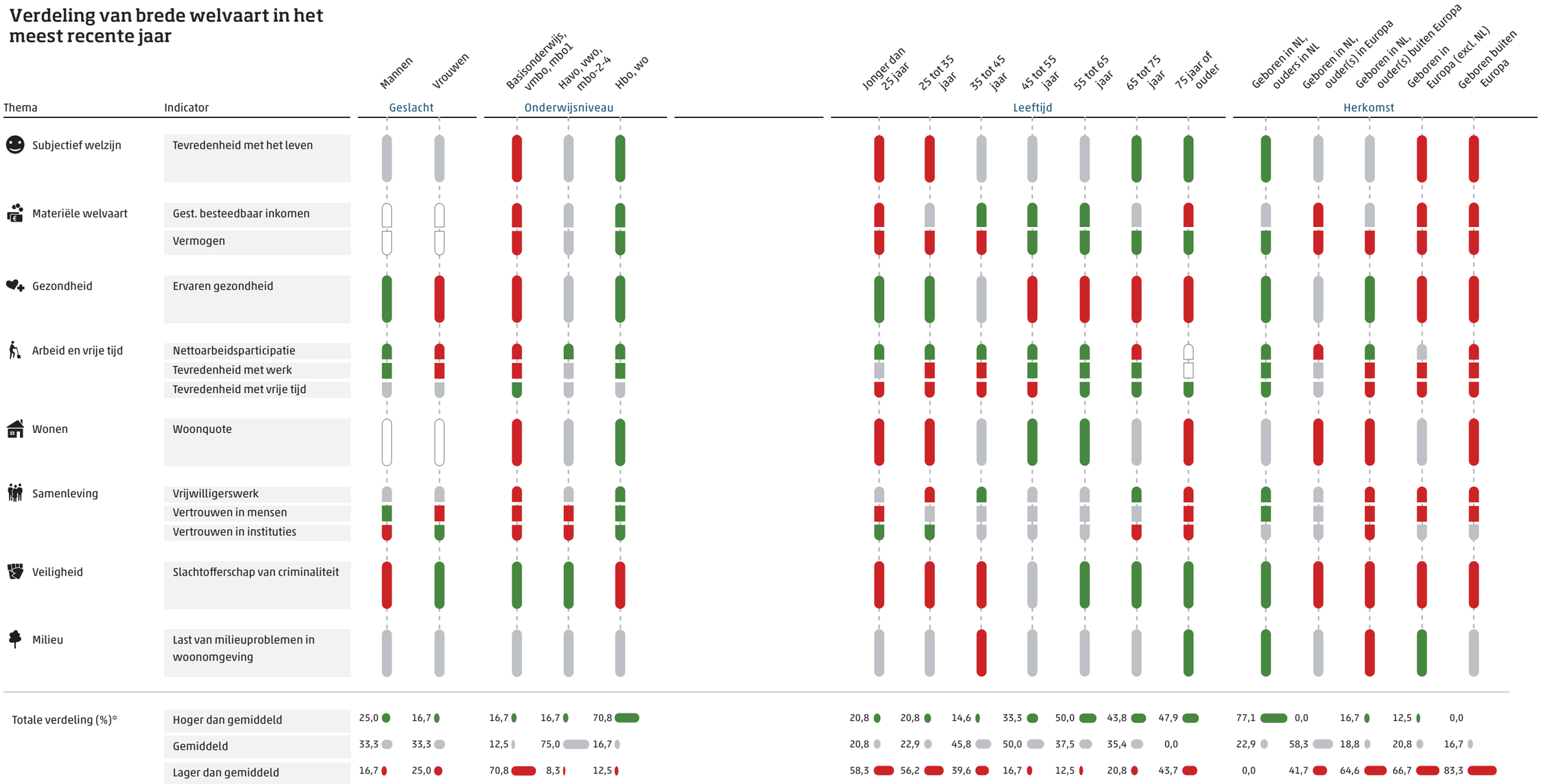

Legenda

- Lager dan het nationaal gemiddelde
- Niet gunstiger of ongunstiger dan het nationaal gemiddelde
- Hoger dan het nationaal gemiddelde
- Geen data

- Thema gemeten aan de hand van één indicator
- Thema gemeten aan de hand van twee indicatoren
- Thema gemeten aan de hand van drie indicatoren

* De percentages zijn gebaseerd op gelijke weging van de 8 thema's: elk thema telt voor 12,5 procent mee. Indicatoren verdelen dit gewicht gelijk binnen het thema: bij 1 indicator 12,5 procent, bij 2 indicatoren elk 6,25 procent en bij 3 indicatoren elk 4,2 procent.

Monitor Brede Welvaart & de Sustainable Development Goals 2026. De indicatoren in de 2026-editie van de monitor zijn bijgewerkt tot 25 maart 2026. Op de website van het CBS is alle onderliggende informatie toegankelijk gemaakt, inclusief een technische toelichting en tabellen met de gebruikte data. In de monitor ligt de nadruk op trends op de middellangetermijn, gebaseerd op datapunten in de periode 2018–2025.

Voor wat er feitelijk gebeurt

Uitgave 2026